

N:o 47.

Af herr **Bergman**, om ändring i gällande bestämmelser angående ölhandeln.

Det har inom Gellivare kommun länge gifvits anledning till allvarliga bekymmer, att oloflig försäljning och utminuterung af rusgifvande drycker eller s. k. lönkrögeri allt mer tilltager och hotar att i grund demoralisera särskildt den arbetande klassen och nomadbefolkningen.

Väl hafva åtgärder oupphörligen vidtagits från såväl kommunens som polismagtens sida för att i någon mån hämma det onda, men man står nästan magtlös gent emot dessa lönkrögare och s. k. langare, hvilka veta att på otaliga sätt finna utvägar till befrämjande af sin skadliga handtering.

Såsom af bifogade protokollsutdrag framgår, hade Gellivare församlings socknemän vid kommunalstämma den 27 nästlidna december företagit detta ärende till öfverläggning för att om möjligt kunna träffa någon anstalt till ett verksamt bekämpande af lönkrögeriet och särskildt ölhandeln.

Man kom dervid enhälligt till den uppfattningen, att nuvarande lagstiftning rörande ölhandeln vore otidsenlig och behöfde ändras. Denna uppfattning torde också ha verkliga skäl för sig. Ty så länge en hvar, som förvärfvat handelsrättigheter, eger rätt att försälja öl i partier om tio liter, är det omöjligt att med någon framgång bekämpa dryckenskapen, alldenstund den ene efter den andre förvärfvar dessa lättköpta rättigheter och derefter etablerar öltappningsaffärer, der varan får en strykande afgang och der man icke heller gör sig något samvete af att öfverskrida sina rättigheter. För öfrigt hålla sig dylika firmor icke uteslutande till ölet, utan vidpacka sina öllådor med starkare dryckesvaror, som vid framkomsten försäljas såsom öl, ehuru mot högre pris, allt under sken af lag och rätt med stöd af förvärfvade handelsrättigheter. Den nu gällande lagstiftningen för ölhandel lemnar

alltså icke allenast utrymme för en samhällsskadlig handtering af denna vara, utan bidrager till och med att underlätta oloflig spritförsäljning. Och de personer, som begagna nuvarande öllagstiftning såsom kryphål för att med större trygghet och framgång kunna egna sig åt lönkrögeri, skyddas och gynnas vanligtvis på allt sätt af sina kunder.

Men äfven der man understundom kan samla tillräckliga bevis om deras öfverskridande af gifna rättigheter kan man dock med den långsamma rättsskipningen på landet, der ordinarie ting hållas endast 2 gånger om året, ingen väg komma med dem, emedan de vid tingstillfällena hålla sig undan. Dermed kunna de fortfara långa tider, allt under det de mellan tingen drifva sin affär, och då äfven en och annan börjar känna marken för het under sina fötter, så att han måste begifva sig af från orten, så komma genast flera i hans ställe, hvilka upptaga hans mantel och troget träda i hans fotspår.

Efter hvad vid ofvannämnda kommunalstämma upplystes, akta dessa herrar icke heller nödigt att hålla någon egen lokal för upplag och försäljning af sin vara, utan finna det beqvämare att låta staten hålla sig med upplagsmagasin. Huru de dervid förfara, inhemtas af bifogade protokollsutdrag.

På de skäl, som jag haft äran andraga, får jag vördsamt yrka:

att ölhandeln skiljes från annan handel, så att ingen allenast på grund af förvärfvade handelsrättigheter må ega att sälja öl vare sig i mindre eller större partier;

att ingen ölhandel på landet må kunna tillåtas utan vederbörande kommuns hörande och bifall;

att utväg till ett snabbare och mera effektivt beifrande af förbrytelser mot ifrågavarande lagstiftning måtte beredas genom enklare rättsprocedurer mot dylika förbrytare; samt

att, derest detta ej vinner Riksdagens bifall, separatbestämmelser i angifna syfte måtte för lappmarkerna af Riksdagen stipuleras.

Stockholm den 28 januari 1896.

C. O. Bergman.

Utdrag ur protokollet, hållet vid kommunalstämma uti skolhuset i Gellivare den 27 december 1895.

§ 2.

Med anledning af gjorda framställningar var kommunalstämma utlyst för att höras och besluta om huruvida några åtgärder från kommunens sida vore att vidtaga för hindrande af ölhandel och s. k. öltappningsaffärer inom socknen, dervid flertalet af stämmans ledamöter uttalade den åsigten:

att all ölhandel utom till resande och spisande gäster vid gästgifverier, skjutsstationer, jernvägshotellet i Gellivare och hotellet å Malmberget borde afskaffas;

att öfriga ölförsäljningar och s. k. öltappningsaffärer icke vore bättre, utan snarare sämre än en laglig utskänkning af spritdrycker;

att s. k. öllangare till månadsligviderna vid Malmberget requirera och emot efterkräfv med tåg dit hemtaga stora kvantiteter öl, dervid statens godsmagasin får tjenstgöra såsom upplagsmagasin;

att, oaktadt en requirerent, särskild fraktsedel är utskrifven för hvarje låda om 60 à 100 $\frac{1}{2}$ -buteljer;

att ölpartiet, som ofta är vidpackadt med spritvaror, icke på en gång utlöses, utan hvarje låda i sänder efter som försäljaren hunnit utackordera lådans innehåll, då lådan utlyftes från magasinet och i dess närhet ute på fältet af de köpande förtäres, vid hvilka tillfällen ofta stora oordningar uppstå; samt

att ändrad lagstiftning rörande ölhandel vore önskelig;

beslöts att utse fyra ombud, hvilka å kommunens vägnar skulle aflåta en skrifvelse i nu antydd riktning till någon af länets representanter vid stundande riksdag, hvilken vid riksdagen skulle motionera om saken; dock borde Konungens befallningshafvande i länet om detta beslut underrättas och dess tillstyrkan utbedjas.

Till ofvannämnda ombud utsågos pastor O. Bergqvist, disponenten C. Österberg, kommunalnämndens ordförande C. G. F. Appelqvist och undertecknad, länsman N. J. Lamm i Gellivare, hvilkas åtgärder godkändes; och skulle utdrag af detta protokoll som fullmagt gälla.

§ 3.

Att jemte ordföranden justera och underskrifva detta protokoll utsågos skolläraren J. Söderberg och nämndemannen Osk. Köhler. Som ofvan.

N. J. Lamm,
stämman's ordförande.

Justeradt:

Oskar Köhler. *Joh. Söderberg.*

Rätt utdraget, betygar

N. J. Lamm,
stämman's ordförande.

Uppläst i Gellivare kyrka den 12 januari 1896, betygar

O. Bergqvist,
t. f. pastor.